

Suché plstění neboli malování vlnou

z dílny lektorek Centra Veronica Hostětín.

*Zpracování ovčího rouna metodou suchého plstění je do jisté míry takové **malování vlnou**. Široká barevná škála a možnost míchání barevných odstínů nám zajistí možnosti velmi podobné malování barvami.*

Ideální je využít vlnu od místního chovatele nebo z malochovu. Žáci, kteří navštíví ovčí farmu nebo malochovatele a seznámí se blíže s ovci, jejím chovem a vlastnostmi vlny, budou práci s vlnou vnímat jako efektivní využití živočišného materiálu. Tento pocit se nemusí dostavit, předložíte-li jim kupovanou vlnu ve spoustě intenzivních barev, která byla chemicky čištěna a přečesána tak dokonale, že někdy působí skoro jako vata a ne vlněné rouno.

Výkup vlny je v dnešní době na ústupu, a tak vám často drobní chovatelé rádi surovou (nepranou) vlnu věnují.

Postup praní a česání vlny v domácích podmínkách je snadný a nenáročný na pomůcky. Co se barvení vlny týká, je možné se vydat přírodní cestou a využít rostlin v našem okolí, či surovin z naší kuchyně.

Pokud se nám tedy podaří získat rouno od farmáře postupujeme následovně:

- *Ručně zbavíme vlnu hrubých nečistot (sena, bodláků, různých větviček a listů).*
- *Vlnu ponoříme do vlažné vody s přídavkem ekologického odmašťovacího prostředku v poměru 1 díl vlny 5 dílů vody a necháme pár desítek minut máčet. Následně vymačkáme přebytečnou vodu a proces opakujeme několikrát.
*Do první a druhé lázně přidáme ekologický přípravek na praní či mytí nádobí. Vodou z této lázně je vhodná k zavlažování rostlin. (Tato voda je vhodná ke kořenům rostlin, nikoli na listy).**
- *Další lázně 2-3 budou už jen v čisté vodě. Kromě vody z řádu lze použít i vodu studniční, nebo dešťovou. Důležité ale je, při střídání lázní, dodržet stejnou teplotu, aby se vlna nezpřehřála již při praní.
*Vlnu lze ale máčet i prát ve vodě bez přídavku odmašťovacího prostředku. Musíme ovšem počítat s tím, že se z vlny uvolní méně lanolínu (tuku), který chrání vlákna před poškozením, ale zároveň před vniknutím barviva při barvení, takže odstíny po barvení nejsou tak intenzivní.**
- *Po lehkém vymačkání vlnu mírně rozvolníme a necháme pořádně proschnout.*

V případě barvení přírodninami je možné použít 2 postupy. Sluneční konzervy, nebo barvení při klasickém zahřívání lázně.

Barvení pomocí sluneční konzervy je pro žáky velmi zábavný proces.

Za pomoci sluneční energie se ve vodní lázni začne z narušených rostlin či jejich částí uvolňovat barvivo, a to následně probarvuje vlněné rouno, přízi, ale i dřevo, kost a spoustu dalších materiálů, vložených ve vodní lázni spolu s rostlinami. Barvení sice může trvat několik dnů až týdnů, ale žáci mohou probíhající změny pozorovat a barvení se najednou stává experimentem.

Aktivita č. 1: SLUNEČNÍ KONZERVA

Pomůcky, materiál: zavařovací sklenice, přírodní barvířský materiál, voda, rostlinný či živočišný materiál, který chceme obarvit (vlna, hedvábí, bavlna, len, plátna nebo příze, dřevěné knoflíky, kostěné knoflíky, mušle..)

Prostředí: zahrada

Postup: Připravíme si zavařovací sklenici a do ní vrstvíme:

- Nejdříve barvířský materiál (větve nalámeme, nebo z nich oloupeme kůru a použijeme kůru, listy natrháme, květy a plody namačkáme.
- Druhou vrstvou bude materiál, který chceme obarvit.
- Pak zase rostliny . . . a tak to jde pořád dokola.
- Nakonec vše zalijeme vodou až po vrch sklenice, zavíčkuje a postavíme na slunné místo, kde necháme odstát několik dnů až týdnů podle požadovaného barevného odstínu.
- Následně materiál ze sklenice vyjmeme, zbavíme rostlinných zbytků, vymácháme a necháme usušit.

Čím víc přírodnin do sklenice dostaneme tím lépe, proto jednotlivé vrstvy dobře umačkáváme.

Nebojte se kombinovat různé materiály k barvení, vznikají krásné kontrasty. Z pravidla jiný odstín barvy bude mít barvený živočišný materiál, např. vlna a jiný odstín získá bavlna jakožto rostlinný materiál.

Obarvenou vlnu ze sluneční konzervy můžeme použít na plstění a různé provázky, knoflíky, mušle, plátna k výrobě dalších fantastických výtvorů.

Příkladů barvířských materiálů, které se běžně vyskytují na našich zahradách či v domácnosti.

- *Olšové listí a mladé výhony - barva hnědá (po přidání modré skalice barva zelená)*
- *Kopřiva (mladé výhony) - barva zelená*
- *Jabloňová kůra - barva žlutá*
- *Cibulové slupky - barva oranžová*
- *Bez černý plody - barva bordo, mahagon*
- *Ořechové listy - barva hnědá*

Takto vypranou a případně i obarvenou vlnu máme připravenou k dalšímu zpracování, v našem případě suchému plstění.

Aktivita č. 2: Metoda suchého plstění

Pomůcky, materiál: ovčí rouno, plstící jehla, plstící molitanová podložka, formička (vykrajovátko)

Prostředí: zahradní učebna se stolem a židlí

Postup:

- Na plstící podložku přiložíme vykrajovátko, do něj vlnu rovnoměrně rozestříme. Dbáme na to, aby byly rounem dostatečně vyplněny všechny záhyby vykrajovátko.
- Jednou rukou přidržujeme vykrajovátko a tiskneme jej k podložce, druhou zapichujeme jehlu.
- Pravidelně střídáme strany, otáčíme vlnu i s formičkou a plstíme z obou stran.
- Jakmile je výrobek pevný a drží tvar, máme hotovo.
- Základní tvar dále dozdobíme různě barevnou vlnou či přidanými komponenty.

Pro přehledné znázornění postupů jsme zvolili fotonávod viz níže

Centrum Veronica Hostětín

Nabízíme: jednodenní a pobytové programy EVVO pro MŠ a ZŠ.

Zažijte kouzlo přírodní zahrady, vůni bylinek, vyprávění starých ovocných stromů, chuť moštu a tajemství domu žijícího ze slunce. Poznejte barvy a zvuky přírody i práci našich předků.

hostetin.veronica.cz/skoly

Přijímáme objednávky na pobytové programy 2020/2021.